

Paba diena

Šiandien – mėnulio delčia, sekmadienį prasidės jaunatis. Saulė teka 7 val. 35 min., leidžiasi 17 val. 32 min. Dienos ilgumas 9 val. 57 min.

Vardadieniai: šiandien – Butmantas, Butmina, Butminas, Butmintas, Butmintas, Konradas, Neda, Nėdėja, Nida, Nėda, Šarūnas, Šarūnė, rytoj – Aida, Aidas, Aidė, Aidis, Aidys, Eitenė, Eitenis, Eitmilas, Eitmilė, Eitmina, Eitminas, Eitvaldas, Eitvyda, Eitvydas, Leona, Leonas, Leoncija, Leoncijus, Leonė, Leonija, Leonilė, Leontas, Leontina, Leva, Levas, penktadienį – Eleonora, Kęsgaila, Kęsgilas, Kęstas, Kęstautas, Kęstautė, Kęstys, Kęstutis, Kęsvilas, Kęsvinė, Leonora, Lionė, Nora, Žemyna.

Vasario 21 – Tarptautinė gimtosios kalbos diena. Tarptautinė gido diena.

Bažnyčių metrikinių knygų skaitmeninės kopijos
Kaišiadorių vyskupijai perduotos Birštone 2-5 p.

„Dėkingumo“ 3 p.
nominacijos įteiktos...

Verslumas – kaip 4-6 p.
menas gyventi kaime

Martyna Vaitkūnaitė:
„Svajonu apie geresnį rytojį – sau, savo miestui ir savo šaliai“ 5-8p.

GRASTA

**AKMENS ANGLIS
BRIKETAI, GRANULĖS**

8 687 36216

Kęstučio g. 99, Prienai
www.grasta.lt

PASKUTINĖS NUOLAIDOS!!!

PRENUMERUOK „Gyvenimą“!

SKAITYK „Gyvenimą“!

GYVENK su „Gyvenimu“!

Būk su „Gyvenimu“ ir
2020-aisiais!

„Gyvenimą“ galite užsiprenumeruoti paštuose, pas laiškanėsius, platinimo agentūroje Birštone, redakcijoje ir elektroniniu paštu: zina@gyvenimas.info.

**GALVIJŲ
SUPIRKIMAS**
Įmonė superka galvijus mėšai ir auginimui mėšinius galvijus iki 1 metų.
Moka 6 ir 21 proc., atsiskaito iš karto. Teikia galvijų pervežimo paslaugas.
Tel. 8 682 36519

Kad būtume susitelkę ir vieningi...

Šiomet Vasario 16-oji Prienuose buvo ypatinga – minėjome Valstybės atkūrimo 102-ąsias metines ir taip pat paminklo Lietuvos Didžiajam Kunigaikščiui Kęstučiui atstatymo trisdešimtmetį. Tad dienos iškilmės, prasidėjusios Prienų Kristaus apsišvišimo parapijos bažnyčioje, pirmiausia ir persikėlė prie Prienų pasididžiavimu tapusio paminklo, taip gražiai tuomet, kai buvo įgyvendinama paminklo atstatymo idėja, suvienijusio ir sutelkusio Prienų žmones. Tų dienų vaizdai dar labai gyvi to laiko liudininkų atmintyje, apie juos priminė ir vėliau parodytas Vytauto Šulinsko fiksuotų to meto įvykių montažas.

Pabuvę prisiminimuose prie Kęstučio paminklo, vėliau tradiciškai pakėlėme Lietuvos valstybės vėliavą Laisvės aikštėje ir padėję gėlių prie Laisvės aukuro paminklo šventinių renginių vainiką toliau jau pynėme Kultūros ir laisvalaikio centre. Čia vyko tradicinės krašto meno kūrėjų darbų parodos, šiemet skirtos Tautodailės metams paminėti, atidarymas, Prienų miesto garbės piliečio vardo suteikimo ir Prienų rajono savivaldybės apdovanojimų „Dėkingumas“ įteikimo ceremonija bei šventinis pučiamųjų orkestro „Trimitas“ ir solisto Jono Sakalausko koncertas.

„Gyvenimo“ informacija

Prienų miesto garbės piliečio regalias, skirtas Aleksandriui Sinkevičiui, Prienų rajono savivaldybės meras Alvydas Vaicekuskas įteikė dukrai Dainai Elenai Andrikienei ir vaikui, o artimieji jas perdavė UAB „Lietuviškas midus“ direktoriui Egidijui Valiukevičiui. Regalias bus eksponuojamos įmonės muziejuje.

„Dėkingumo“ nominacijos nominantai su jas įteikusiais garbiais kraštiečiais: Pasaulio imtynių čempionu Rimantu Bagdonu, Kauno technologijos universiteto rektoriumi Eugenijumi Valatka, vadybininku ir politiku, buvusiu LR socialinės apsaugos ir darbo ministru Mindaugu Mikaila, Prienų miesto garbės piliečiu Algimantu Sakalausku, Prienų r. savivaldybės meru Alvydu Vaicekausku ir administracijos direktore Jūrate Zailskiene.

Tautodailininkų metams skirtos parodos dalyviai.

Bažnyčių metrikinių knygų skaitmeninės kopijos Kaišiadorių vyskupijai perduotos Birštone

Trečiadienį Birštono sakraliniame muziejuje vyko Lietuvos katalikų bažnyčios metrikinių dokumentų skaitmeninimo rezultatų Kaišiadorių vyskupijoje viešas pristatymas. Jo metu Lietuvos vyriausioji archyvarė Kristina Ramonienė Kaišiadorių vyskupijos generaliniam vikarui kun. Rolandui Bičkuskui perdavė kompiuterio laikmeną su Kaišiadorių vyskupijos 43 bažnyčių sąrašų, užsakų knygų ir kitų dokumentų skaitmeninėmis kopijomis. Kaišiadorių vyskupija – trečioji, kurios bažnyčių metrikų knygos buvo suskaitmenintos, įgyvendinant projektą „Elektroninės paslaugos EAIS „Skaitmeninė skaityklą“ sukūrimas“. Kiek anksčiau buvo suskaitmenintos Vilniaus ir Panevėžio vyskupijų knygos.

Projekto pristatyme dalyvavo Kaišiadorių vyskupijos dekanatų dekanai, kai kurių bažnyčių kunigai, bendruomenių nariai.

Pasak pristatyme Birštone dalyvavusio Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinio sekretoriaus, kun. **Kęstučio Smilgevičiaus**, šis projektas yra vienas iš sėkmingiausių valstybės ir bažnyčios bendradarbiavimo pavyzdžių. Vieningos priegios sukūrimas padidins prieinamumą bei galimybę tyrėjams susipažinti, rasti reikiamus dokumentus. Kaip, beje, ir savo giminės, šeimos genealogija ir šaknimis besidomintiems tautiečiams, kurių vis daugėja ir Lietuvoje, ir gyvenančių užsienyje.

Projekto kuratorės **Ramonės Kriaučiūnaitės** teigimu, surinkus pirminę informaciją apie Kaišiadorių vyskupijos bažnyčiose saugomas metrikų knygas, jų buvo suskaičiuota 701. Pradėjus skaitmeninimo darbus, knygų pateikta dvigubai daugiau – per 1400. Jų duomenys sugulė į 196 000 skaitmeninių vaizdų.

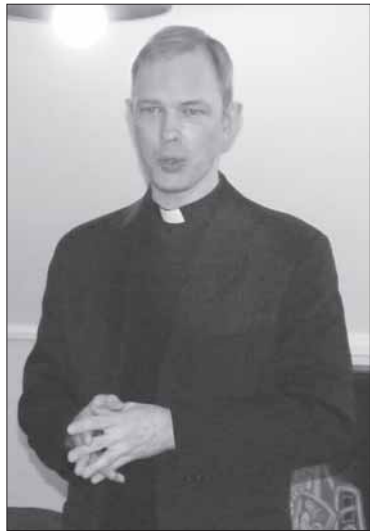
Archyvaro tarnybos darbuotojos **Rasos** nuomone, tiesiog stebuklas, kad išliko knygų net iš XVII amžiaus. Jų išsaugota Videniškių, Paparčių, Pūnios, Ziežmarių, Onuškio, Molėtų, Musninkų ir Semeliškių bažnyčiose – iš viso 14 knygų.

Rasa taip pat atkreipė dėmesį ir į knygų apipavidalinimą. Gražiai kaligrafiškai apipavidalintų knygų rasta Pivašiūnų, Aukštadvario, Kalvių, Nemunaičio, Paparčių ir Stakliškių bažnyčiose. O tarp Užgusosčio bažnyčioje išlikusių knygų yra ne tik išskiriančių gražiu kaligrafišku braižu, bet ir iliustruotų piešiniais. Matyt, būta piešančio klebono.

Kaip pasakojo skaitmenininkai, buvo labai įdomu vartyti knygas, kuriose pateikta ne tik statistiniai duomenys, bet esama ir kitokių paliudijimų. Pavyzdžiui, iš Musninkų bažnyčioje išsaugotos Sv. Marijos Rožinio brolijos knygos galima sužinoti ir apie vykdytas veiklas. Pasirodo, Musninkų bendruomenės būta labai aktyvios, net ir maro metais vy-

Prie Nemajūnų bažnyčios knygų fragmentų.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius, kun. Kęstutis Smilgevičius tikisi, kad iki 2021-ųjų bus suskaitmenintos ir kitų vyskupijų bažnyčių knygos.

ko iškilmės, susirinkimai. Labai vertingi ir įrašai apie draugijai priklausiusių narių pavardžių pasikeitimus. Skaitmenintoja Rasa atkreipė dėmesį ir į Musninkuose išsaugotos knygos aukštą popieriaus kokybę.

Mūsų krašto bažnyčias Nemunas padalija į dvi vyskupijas: Vilkaviškio ir Kaišiadorių. Kaišiadorių vyskupijai priklausančias bažnyčias vienija Birštono dekanatas. Jo bažnyčių knygas skaitmeninusi **Viktorija Sketerytė** mielai sutiko pasidalinti sukaupta informacija ir su „Gyvenimo“ skaitytojais:

„Iš Birštono bažnyčios gavome net 63 knygas, tačiau beveik visos – jau nuo XX a. iki šių laikų. Seniausia knyga – parapijiečių sąrašai – datuojama nuo 1840 iki 1849 metų. O seniausia metrikinė yra gimimo knyga (nuo 1908 iki 1918 metų).

Jieznas pristatė 17 knygų, (Nukelta į 5 p.)

Aštuntuoju Prienų miesto Garbės piliečiu tapo Aleksandras SINKEVIČIUS

Aleksandras Sinkevičius (1908–1989) – Stakliškių madaus gamyklos įkūrėjas, lietuviško madaus receptūros atkūrėjas ir ilgametis gamyklos vadovas, gimė Intuponių kaime, Aukštadvario valsčiuje. 1930 m. baigė mokyklą, įstojo į Kauno karo mokyklą. 1931–1934 m. įsitraukė į visuomeninę veiklą, redagavo leidinius, spaudą. Mokėsi aludarystės amato „I.B.Volfo ir Engelmano“ gamykloje Kaune. 1939–1942 m. studijavo Kauno universitete (maisto technologo specialybę), tačiau, uždarius universitetą, nespėjo užbaigti mokslo ir įgyti diplomo. A. Sinkevičiaus gyvenimas yra paženklintas ir sovietų represijų, 1944–1948 m. už antisovietinę veiklą buvo išstremtas į Vorkutą. 1948 m. grįžęs į Lietuvą vėl pradėjo dirbti alaus pramonėje. Norėjo atkurti nespirtuoto senovinio lietuviško madaus receptą. Taip 1959 m. A. Sinkevičius pradėjo dirbti Stakliškių alaus darykloje „Gintaras“ technologu. 1964–1989 m. gamyklos „Lietuviškas midus“ direktorius.

Pirmoji pramoninė lietuviško madaus partija, 800 litrų madaus „Dainava“, buvo išvirta 1959 m. rugsėjo 8 d. Tai simbolinė lietuviško madaus pramoninės gamybos pradžia. A. Sinkevičius sukūrė ne tik madaus gamybos technologiją, bet ir žinomų gėrimų receptūras. Greitai rinkoje pasirodė midus „Dainava“, „Vilnius“, „Bočių“, „Gintaras“, „Stakliškės“, „Prienų šilai“, madaus trauktinė „Šventinė“, „Suktinis“. A. Sinkevičius visas madaus rūšis ir jo pagrindu pagamintus gėrimus pavadino lietuviškais vardais, kurie turėjo didelę reikšmę išlaikant lietuvių tautinę kultūrą ir ją reprezentuojant. Pirmojo gamyklos direktoriaus pastangomis madaus gamybos technologija buvo siekiama užregistruoti užsienio šalyse. 1972 m. lapkričio 11 d. madaus gamybos patentas buvo išduotas Jungtinės Karalystės, Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos karalienės Elžbietos II vardu, kuris galiojo

šešiolika metų ir reikė, kad be Stakliškių gamyklos „Lietuviškas midus“ leidimo niekas negalėjo naudotis minėtu išradimu.

A. Sinkevičius, remdamasis madaus gamybos Lietuvoje tradicijomis, sukūrė pramoninę lietuviško madaus gamybos technologiją ir 7 jo rūšių bei 5 stipriųjų madaus gėrimų receptūras. Parašė mokslinių ir populiariųjų straipsnių, daugiausia apie lietuviško madaus gamybą. Sukūrė ir pastatė pjesių mėgėjų teatre, jis yra 3 išradimų autorius. 1985 m. TSRS Valstybinis išradimų ir atradimų komitetas leido įmonei pardavinėti lietuviško madaus licenciją užsieniui. 2013 m. Stakliškių midus įtrauktas į Saugomų geografinių nuorodų (SGN) registrą, kurį sudaro daugiau nei 1200 saugomų produktų Europoje.

Aleksandras Sinkevičius 1988–1989 m. nuolatinis Lietuvos Sąjūdžio renginių organizatorius ir dalyvis.

Atsižvelgdama į 2019 m. rugsėjo

26 d. UAB „Lietuviškas midus“ piliečių susirinkimo protokolą, Prienų rajono savivaldybės mero 2019 m. spalio 14 d. potvarkiu Nr. P1-29 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudaryta Prienų miesto garbės piliečio vardo suteikimo ir Prienų rajono savivaldybės apdovanojimo „Dėkingumas“ skyrimo darbo grupė teikė Prienų rajono savivaldybės tarybai siūlymą suteikti Aleksandrui Sinkevičiui, Stakliškių madaus gamyklos įkūrėjui ir ilgamečiam jos vadovui, Prienų miesto garbės piliečio vardą (po mirties).

Prienų rajono savivaldybės taryba 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. T3-299 „Dėl Prienų miesto garbės piliečio vardo suteikimo“ nusprendė suteikti Prienų miesto garbės piliečio vardą (po mirties) Aleksandrui Sinkevičiui – Stakliškių madaus gamyklos įkūrėjui ir ilgamečiam jos vadovui.

Kaip atstatėme paminklą Kęstučiui...

Anuomet, kai įgyvendinant Kęstučio paminklo atstatymo komiteto, kurio pirmininku ir buvau išrinktas, numatytus tikslus man tekdavo skambinti ir kalbėtis su daugeliu žmonių, diskusijų ar atsikalbinėjimų, kad nelabai galėsiu padėti visai nebuvo... Buvo klausimai: kada, kuo, kiek ir koku būdu galiu prisidėti prie Kęstučio paminklo atstatymo idėjos įgyvendinimo.

Tai buvo įdomus, neįprastas laikmetis, kaip dabar prisimenu. Dirbau tuo metu rajono vadovo pavaduotoju ir buvo tekę nemažai organizuoti bendruomenei svarbių darbų, visuomeninių talkų ir iki Kęstučio paminklo atstatymo. Prisimenu, beveik visada susidurdavau su atsikalbinėjimais, negalėjimais, neturėjimais laiko, medžiagų, visokių valdžios leidimų reikėjimu, pinigų stygiumi ir t.t. Labiausiai nuvildavo tai, kai tekdavo prašyti pagalbos viešajam kokiam nors dalykui, ir susidurdavau su sovietiniais gudručiais viršininkais, kurie sakydavo: būtinai, tik pasitarsiu su kolektyvu, o jau būdavo iš anksto aišku, kad kolektyvas „nutars“ dažniausiai net nežinodamas, kad nutarė, kaip reikia viršininkui, o ne bendruomenei. O juk ir tie prašymai, ir darbai visi buvo žymiai paprastesni negu Kęstučio paminklo reikalai. Kęstučio paminklo atstatymo istorijos pradžioje pirmiausia turėjo atsirasti žmogus, kuris tą paminklą matė dar stovintį. Turėjo būti žmonių, kurie jį matė griaunant ir užkasant. Žmonės turėjo prisiminti tą vietą.

Galiausiai reikėjo jį iškasti. Nuspręsti, ką darom – restauruojam išlikusį betoninį ar restauruojam ir liejam iš metalo naują. Jei sukurti naują – kur Prienuose skulptorius? Jei naują liejam iš metalo, tai tam reikia liejimui tinkamo metalo. Kur gaunam žalvario? Tada reikėjo surasti liejimo meistrus, kurie mokėtų tą padaryti. Surasti statybininkus, kurie pastatytų tvirtus pamatus.

Ne mažiau svarbus klausimas buvo, kur statyti tuos pamatus? Virė ginčai. Siūlymas Kęstutį įamžinti Prienų tilto prieigose prie tilto nugalėjo. Buvo dar du siūlymai. Vienas – ant Nuotakų kalno ir kitas – senoje vietoje, visai šalia sovietų karinio dalinio teritorijos. Kai pasirinkome vietą, liejome pamatus, montavome, kėlėme figurą ant postamento.

Ir tada galiausiai pabaiga – aplinkos sutvarkymas ir pavasarių gėlių sodinimas.

Taigi tuo nepaprastu laiku staiga viskas pradėjo vykti kitaip. Žinot, kaip prieš audrą būna... Viskas gamtoje nuščiūva, nors saulė dar šviečia, bet debesys renkasi vis tamsesni, vėjas įsismagina vis labiau gairuoti dulkes pažeme ir jau tuoj tuoj... tuoj žybtels šviesa ir nudundės griaustinis.

Žybtelėjo šviesa ir didžioji mūsų dauguma pažvelgėm viena kryptimi: kas žvilgtelėjo tą sekundę, kas žvilgtelėjo minutę, kas valandą ar gal ir visą dieną dieną, o kai kas žvelgia į šviesą ir toliau, visą savo gyvenimą.

Vienybė ir susitelkimas bendram tikslui – nepaprastai galingas jausmas. Labai pasiilgstu anų laikų vienybės ir bendro darbo kartu, kai visi nuoširdžiai... ir ne tik už pinigus.

Gintautas Bartulis

Tai, kas išaugina...

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Martyna Vaitkūnaitė: „Svajoju apie geresnį rytojų – sau, savo miestui ir savo šaliai“

2018 metais Lietuvoje įsigaliojo įstatymas, kuriame numatyta stojantiems į valstybės finansuojamas studijų vietas skirti papildomų balų už dalyvavimą ilgalaikėje jaunimo nacionalinėje, tarptautinėje savanoriškoje veikloje. Šiuo metu savanorystė Lietuvoje sukuria apie 0,5–1,5 proc. bendro vidaus produkto (BVP), o kai kuriose Europos Sąjungos šalyse šis skaičius siekia net apie 10–12 proc. Todėl pastaraisiais metais vis daugiau dėmesio skiriama savanorystės skatinimui, į kurią aktyviai įsitraukia ir Prienų krašto jaunimas. Jo gretose – ir septyniolikmetė prieniškė Martyna Vaitkūnaitė, „Gyvenimo“ Padėkos dienoje pelniusi Prienų bendruomenės nominaciją „Metų spindulys“.

Martyna Vaitkūnaitė, „Gyvenimo“ Padėkos dienoje pelniusi Prienų bendruomenės nominaciją „Metų spindulys“.

Anot merginos, toks laisvalaikio praleidimo būdas nebuvo sąmoningas sprendimas, nes padėti kitiems ji pradėjo visai atsitiktinai, kai kartu su Prienų bendruomenės Vaikų dienos užimtumo centru dalyvavo „Maisto banko“ organizuojamoje akcijoje, tačiau tai buvo tik pirmieji žingsniai didesnių darbų link... Besimokydama šeštoje klasėje, mergaitė prisijungė ir prie Jaunųjų maldiečių, ir nors nuo savanorystės pradžios praėjo jau šešeri metai, ji iki šiol pamena pirmąją patirtį, privertusią susimąstyti apie savanoriškos veiklos prasmę. Tuomet su jaunaisiais maldiečiais mergaitė lankėsi Prienų Globos namuo-

se. „Tą dieną buvo pirmas kartas, kai matėmės su ten gyvenančiais žmonėmis. Kiek pamenu, visi kartu darėme rankdarbius. Nežinau, kiek laiko ten praleidome, bet žinau, kad namo grįžau emociškai pailsėjusi ir „velniškai“ laiminga“ – įspūdiškai dalijosi M. Vaitkūnaitė.

Martyna aktyviai dalyvauja ir politikos srityje, tiesa, ji nesiekia būti jaunąja politike, o yra viena iš organizacijos „Žinau, ką renku“ narių. Šios organizacijos nariai stebi politinius įvykius mūsų krašte, politikų pažadus ir kaip jie tuos pažadus įgyvendina. Kartu su kitais organizacijos nariais mergina rengia debatus, skatina žmones ateiti balsuoti bei domėtis, ką ir kodėl jie renka. „Visi dirbame dėl bendro tikslo, kad atėję prie balsadėžių bet kurių rinkimų metu galėtume tarti: „Žinau, ką renku“, – teigia septyniolikmetė. Paauglės teigi-

mu, Lietuvos pilietis turi būt sąžiningas sau ir kitiems, ne tik skųstis, bet ir stengtis dėl geresnės mūsų visų ateities. Ieškoti būdų ir galimybių tobulinti valstybę, o jei tokie užmojai per dideli – bent jau pasirūpinti, kad jo pačio gyvenamoji aplinka būtų tik geresnė.

Prieš porą metų Martyna taip pat prisijungė prie „Active Citizens“ programos, kurios tikslas – aktyvinti socialinius pokyčius visuomenėje. Merginos nuomone, per tuos dvejus metus Prienų miestas išties keitėsi į gerąją pusę, tačiau, anot jos, prieniškiam vis dar trūksta bendruomeniškumo bei noro bendradarbiauti su aplinkinėmis savivaldybėmis. Prie socialinių pokyčių moksleivė prisideda ir dalyvaudama Anos Frank Jaunimo tinklo veikloje, kuris organizuoja renginius prieš stereotipus ir diskriminaciją. Savanorė pastebi,

(Nukelta į 8 p.)

Bažnyčių metrikinių knygų skaitmeninės kopijos

Kaišiadorių vyskupijai perduotos Birštone

(Atkelta iš 2 p.)

seniausia – priešsantuokinių apklausų knyga – nuo 1849 iki 1860 metų.

Nemajūnuose išlikusios 49 knygos. Seniausios – priešsantuokinių apklausų knygos – nuo 1827 iki 1862 metų. Dauguma Nemajūnų knygų yra parapijiečių sąrašai, prasidedantys nuo 1834 metų ir tęsiasi iki pat 1954 m. Tarp knygų buvo rasta naujos bažnyčios statymo darbams skirta ūkio knyga 1876 m., kurioje surašytas bažnyčios statytojų ir darbininkų sąrašas, taip pat pažymėtos bažnyčiai surinktos parapijiečių rinkliavos.

Stakliškės pasižymi didžiausia senų knygų kolekcija. Jų yra net 54 knygos – nuo XVIII a. iki XX a. pr. Seniausia Stakliškių knyga lotynų kalba yra gimimo metrikai, datuojami nuo 1705 iki 1726 m. Gimimo knygų yra daug ir jos tvarkingai rikiuojasi nuo 1705 iki 1861 metų. Santuokos knygos – nuo 1769 iki 1864 metų, o mirties metrikai – nuo

Lietuvos vyriausioji archyvarė Kristina Ramonienė ir projekto kuratorė Ramunė Kriaučiūnaitė padėjo Birštono sakralinio muziejaus vedėjai Romai Zajankauskienei už galimybę pristatyti projektą.

1768 iki 1858 metų.

Nuskenavome 42 iš Užuguoščio parapijos atvežtas knygas. Gimimo knygos prasideda nuo 1745 iki 1861 metų, santuokos nuo 1776 iki 1848 metų, o mirties nuo 1765 iki 1840 metų. Taip pat dar reikia pasakyti,

kad Aukštadvario parapijos knygose buvo rastos 3 senos Užuguoščio knygos: Gimimo metrikai – nuo 1804 iki 1827 m. lotynų k. Rastos dvi santuokos knygos – nuo 1745 iki 1777 metų ir kita – nuo 1806 iki 1827 m.“

Ramutė Šimukauskaitė

Šventinę nuotaiką kūrė Birštono meno mokyklos moksleivės Elzė, Gabija ir Beata.

Amžinąjį atilsį...

Hab. m. dr. Domicelė MIKALUSKAITĖ
(1923–2020)

Vasario 10-ąją Amžinojo poilsio gimtojo Sobuvos kaimo kapinaitėse atgulė žymi lietuvių fiziologė ir biochemikė, biomedicinos mokslų hab. daktarė, profesorė Domicelė MIKALUSKAITĖ.

Garbi mūsų kraštiečių Amžinybėn iškeliavo eidama 97-uosius metus, palikdama ryškų pėdsaką Lietuvos biomedicinos mokslų srityje, viena pirmųjų mūsų šalies mokslininkų, pradėjusių tyrinėti mitybos įtaką žmogaus sveikatai.

1947 metais baigusi Vilniaus universitetą, D. Mikaluskaitė jame dirbo 38-erius metus (1945–1993). Net 21 metus profesorė vadovavo Medicinos fakulteto Fiziologijos ir biochemijos katedrai, 1975–1991 metais taip pat buvo jos iniciatyva įkurtos Žmogaus racionalios mitybos laboratorijos vadovė. 1983 metais profesorė įkūrė Respublikinį mitybos centrą (nuo 1991 – Mitybos centras), kuriam ir vadovavo iki 1991-ųjų.

Hab. dr. D. Mikaluskaitė parengė tris labai svarbias programas Lietuvos gyventojų sveikatai mitybai organizuoti, paskelbė per 300 mokslinių darbų, išleido knygas „Sveika mityba“, „Mityba“, „Profilaktinė mityba“. Kartu su kolegomis parengė ir du vadovėlius studentams, tai – „Fiziologija“ ir „Kraujo sistemos fiziologija“.

Profesorės atlikti tyrimai bei parengti moksliniai darbai, rekomendacijos buvo vertinami ir užsienyje, 1978–1992 metais D. Mikaluskaitė buvo Medicininės mitybos problemų mokslinės tarybos prie SSRS Medicinos mokslų akademijos prezidiumo narė, profesorės ir jos bendradarbių mokslinė veikla 1984 metais įvertinta Valstybine premija.

Į Sobuvą savo mokytoją ir vadovę atlydėjusių buvusių kolegų ir bendradarbių nuomone, profesorei universitetas – pedagoginė ir mokslinė veikla – buvo visas jos gyvenimas. Pasak besidalinusiųjų prisiminimais, dirbti su profesore nebuvo lengva, tai buvo savotiškas iššūkis – ji buvo griežta, pareiginga ir labai reiki sau. To vadovė reikalavo ir iš kitų. Kita vertus, kaip tvirtino buvę bendradarbiai, todėl ir buvo įdomu, drąsu, prasminga, nes kiekviena diena buvo paremta ieškojimais, pažinimu bei tikėjimu sukurti, atrasti. Ir dar. Katedros kolegų atmintyje buvusi vedėja išliko kaip labai tiesi ir teisinga vadovė. Ji neturėjo išrinktųjų, visus vertino pagal darbą ir visais vienodai rūpinosi. Kalbėjusi su ja dėkingumu prisiminė metus, kai profesorės pastangų ir rūpesčio dėka pavyko gauti finansavimą ir įkurti Žmogaus racionalios mitybos laboratoriją. Ji stengėsi taip surikiuoti darbus, kad visi katedros darbuotojai būtų į juos įtraukti ir turėtų galimybę papildomai užsidirbti.

Apie profesorės reiklumą vieni kitiems perduodavo ir studentai. Buvusi sobuviškė, gydytoja iš Telšių Irena lig šiol prisimena tą dieną, kai laikė fiziologijos egzaminą. Profesorė į egzaminą pasikvietė kitą kolegą, kad būtų rami, jog savo krašto vaikui buvo ne mažiau reiklūs, kaip ir kitiems studentams. Dalindamasi prisiminimais apie bendrystę su dėstytoja, beje, dar ir giminaitė pagal motinų liniją, gerbiama Irena sakė, kad tam egzaminui ji ruošėsi kaip nė vienam kitam per visus medicinos studijų metus.

Nors iškilii mūsų kraštiečių Sobuvą paliko anksti, o po 1958-ųjų, kai mirė jos tėvelis, taip pat buvęs garbus sobuviškis Aleksas Mikaluskas (mama buvo mirusi Domicelėi ateinant į šį pasaulį), į gimtąją sugrįždavo tik aplankyti artimųjų kapų, bet Sobuvos gyvenimą ji sekė, visada prijautė Jiezno krašto žmonėms. Kai po Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo profesorei buvo grąžintas Jiezne buvęs tėvų namas su žemės sklypu, ji jį padovanavo Jiezno šv. Mykolo Arkangelo ir Jono Krikštytojo parapijai. Jiezno parapijos klebono Rolando Bičkausko pastangomis ir gerbiamos kraštiečių paramos dėka, Jieznas šiandien turi jaukius bendruomenės namus, kuriuose telkiasi ir vaikai, ir vyresnieji.

...Mano pažintis su profesore prasidėjo neakivaizdžiai. Apie ją buvau girdėjusi dar vaikystėje iš mamos pasakojimų, nes jų gimtuosius namus skyrė tik eglės gotas ir sodas. Daugiausia mama pasakodavo apie Mikaluskos Damutės, taip ją vadindavo kaime, biblioteką. Ji ją pradėjo kaupti dar būdama gimnazistė, o vėliau gausiai pildė parsiveždama knygų iš Vilniaus studijų metais. Ko gero, pirmosios knygos, kurių pradėjau ieškoti pati bibliotekoje, buvo tos, kurias mama parsinešdavo iš pirmosios Sobuvos bibliotekos. Ją su profesore prisiminė ir prieš penkerius metus, kai susipažinome. Tuomet taip pat turėjau progos pajusti, kiek profesorei svarbi Sobuva. Ji entuziastingai palaikė kraštiečių sveigos metu gimusių idėjų, kad turime atstatyti nuo gyvenimo naštos bei negandų nuvirtusį Sobuvos kaimo kryžių. Džiaugiuosi, kad spėjome, kad profesorė, prieš išeidama Anapilin, dar spėjo pamatyti nufilmuotas kryžiaus pašventinimo akimirkas. Jai svarbaus gimtojo kaimo simbolinio atminimo ženklą, kurio pastatymą taip pat parėmė, akimirkas.

...Laiko ratas sustojo. Ir iškilios kraštiečių valia jis sustojo ten, kur ir prasidėjo. Atgulė ji Sobuvos kapinaitėse, šalia savo tėvų. Atsiveikino su profesore Jiezno bažnyčioje, kartu su kunigu R. Bičkausku prisimindami reikšmingiausius jos darbus bei ryškiausius jos asmenybės bruožus: reiklumą, kuklumą, paprastumą. Ką dar turime padaryti? Tiesiog, kaip sakė Jiezno seniūnijos seniūnas Algis Bartusevičius, rasti vietą bibliotekoje ar kurioje kitoje vietoje jos moksliniam palikimui įamžinti. Šiai minčiai priitarė ir profesorės koligos.

Kraštiečių vardu – Ramutė Šimukauskaitė

Martyna Vaitkūnaitė: „Svajoju apie geresnį rytojų – sau, savo miestui ir savo šaliai“

(Atkelta iš 5 p.)

jog lietuviai bene labiausiai nepakantūs tiems dalykams, kurie jiems yra neįprasti arba visiškai nauji, tačiau, pasak jos, situacija gerėja, o ypač tarp jaunimo, kuris, kaip pastebi Martyna, naujovėms yra šiek tiek pakantesnis nei suaugusieji. Jos teigimu, jauni žmonės pasaulį mato kiek kitaip, šiek tiek liberaliau, todėl Martyna mano, kad tolerancijos ribos ateityje plėsis, o situacija Lietuvoje tik gerės.

Paklausta, ką jai reikią savanorystė, veikli mergina tvirtina, jog šį klausimą dažnai užduoda ir pati sau: „Visų pirma, tai yra pamoka, leidžianti patirti ir išmokyti tai, ko įprastai mokyklos suole neišmoksi. Tai gali būti tokie paprastai dalykai, kaip pakantumas ir pagarba, nuolankumas. Antra, tai yra daug laimės suteikiantis hobis, nes tik padėdama žmonėms ir būdama šalia jų jaučiuosi laiminga“, – mintimis dalijasi jaunosios kartos atstovė.

Ir savanorystės kelyje, ir asmeniniame gyvenime Martyna vadovaujasi šūkiu: „Jei kažkas sako, kad ko nors nesugebėsi – imk ir padaryk tai tuoj pat“. Beje, šį gyvenimo credo ji ne kartą yra pritaikiusi ir praktiškai. Su šypsena veide moksleivė dalijasi prisiminimais, kai pati netikėjo, jog per pertrauką išmoks visą ištrauką iš lietuvių kalbos vadovėlio mintinai, tačiau, anot jos, rezultatas parodė, jog nieko nėra neįmanoma. „Na, o kalbant rimtai, visada laikiau save droviu žmogumi, nors dauguma sakė kitaip. Visuomet kartojau sau, kad nesugebėsiu kalbėti prieš didelę grupę žmonių, tačiau dabar

stoviu prieš minią drašiu veidu ir kalbu. Dėl to savimi tikrai didžiuojuosi“, – pasakoja M. Vaitkūnaitė.

Be visų įvardintų veiklų, Martyna taip pat dalyvauja Prienų krašto savanorių klubo veikloje ir kitose iniciatyvose. Nepaisant to, jog mergina savanoriauja ne vienoje organizacijoje, ji pati teigia, jog mėgstamiausia savanoriška veikla yra neprašyta pagalba artimiesiems ir draugams. „Nesu puiki guodėja, bet esu gera klausytoja ir dėl artimų žmonių galiu mesti bet kokią savo darbą“, – sako mergina. „Žiburio“ gimnazijos moksleivė taip pat prisipažįsta, jog dėl

savo veiklų yra praleidusi ne vieną ir ne dvi pamokas, tačiau mokslai dėl to nenukenčia. Pasak jos, neretai mokytojai stebisi, jog po visų savanorystės projektų jaunimas grįžta kur kas energingesnis ir labiau motyvuotas mokytis nei kada nors anksčiau.

Mergina atvirauja, jog daryti gerus darbus padeda ne tik mokytojų palaikymas, bet ir šeima, draugai, kurie visuomet skatina tobulėti bei padėti kitiems. „Žinoma, kartais ir jie pasako, kad turėčiau apsiriboti viena veikla ar daugiau laiko skirti mokslams, tačiau netrukus puikiai supranta, kad be pagalbos kitiems gyventi aš negaliu. Vėliau negali ir jie“, – teigia Martyna.

Vienuoliktose klasėse besimokanti gimnazistė šiuo metu bene daugiausia laiko skiria mokslams ir, žinoma, savanoriškai veiklai. Be to, jai labai patinka rašyti, tik ne visuomet tam

randa laiko, todėl Martyna drąsiai sako, jog savanorystė pamažu tampa ne tik hobiu, bet ir gyvenimo būdu.

Tiems, kurie klausia, apie ką svajoja šiuolaikinis jaunimas, Martyna taip pat turi atsakymą: „Kaip ir dauguma, svajoju apie geresnį rytojų – sau, savo miestui ir savo šaliai. Žinoma, tokios svajonės, kaip mokyklos baigimas, aukšti egzaminų įvertinimai ir vieta universitete taip pat nepalieka mano minčių“. Jauna mergina po truputį ruošiasi ir baigiamiesiems egzaminams, nes pagrindinis jos tikslas – medicinos studijos. „Galbūt tai nėra susiję su pilietine savanoryste, tačiau noras padėti kitiems tarsi yra mano kraujyje ir nemanau, kad galėčiau jį iš ten kaip nors pašalinti“, – šypsosi paauglė.

Rimantė Jančiauskaitė

Prienuose įvyko rajoninis „Sidabrinių balsų“ turas

Siekiant skleisti lietuvių kompozitorių ir neprofesionalių autorių kūrybą, aktyvinti dainininkus bei puoselėti kamerinio muzikavimo tradicijas, Lietuvoje nuo 1971 metų periodiškai, likus dvejiems metams iki Lietuvos dainų šventės, organizuojamas solistų ir vokalinų ansamblių konkursas „Sidabriniai balsai“.

Vasario 8 dieną Prienų kultūros ir laisvalaikio centre vyko rajoninis konkurso turas, kuriame savo vokalius gabumus komisijai pademonstravo Stakliškių kultūros centro solistas Vaidas Lengvinas ir 7 vokaliniai ansambliai: mišrus vokalinis ansamblis „Sarbenta“ iš Naujosios Ūtos (vad. Lijana Sarnickienė), moterų vokalinis ansamblis „RE nata“ iš Pakuonio (vad. Renata Žibienė), Lietuvos aklyčių ir silpnaregių sąjungos Prienų rajono filialo vokalinis ansamblis „Puriena“ (vad. Onutė Matusevičiūtė), Prienų KLC vokalinis moterų ansamblis „Pienė“ (vad. Aldona Šyvokienė) ir kvintetas „Aksomas“ (vad. Daiva Radzevičienė), Jiezno mišrus vokalinis ansamblis „Jieznėlė“ (vad. Danguolė Smalskienė) bei moterų ansamblis „Radasta“ iš Veiverių (vad. Aurelija Bareišienė).

Konkurso dalyvius vertino kompetentinga komisija: Prienų rajono savivaldybės Kultūros, sporto ir jaunimo skyriaus vedėjas Rimantas Šiugzdinis, chorų vadovė Virginija Junevičienė. Komisijai pirmininkavo docentė Birutė Sodaitytė.

Daugiau nei dvi valandas Prienų kultūros centre skambėjo lietuviškos dainos, kurių atlikėjai pademonstravo puikų meistriškumą, o komisijos laukė išties nelengvas darbas, nes beveik valandą jiems teko svarstyti, įvertinti ir nuspręsti, kurie kolektyvai kelias į kitą etapą. „Visi esate

verti aukščiausių apdovanojimų, bet vieniems sekėsi šiek tiek geriau, todėl tai puiki galimybė pasitempti“, – sakė komisijos pirmininkė B. Sodaitytė.

Komisijos sprendimu pirmą kategoriją suteikta dviem Prienų kultūros ir laisvalaikio centro kolektyvams: moterų kvintetui „Aksomas“ ir vokaliniam moterų ansambliui „Pienė“, kuris, beje, „Sidabrinių balsų“ konkurse Prienų kraštu atstovaus jau ne pirmą kartą. Į regioninį turą taip pat pateko II kategorijos laimėtojai – ansambliai: „REnata“, „Puriena“ bei solistas Vaidas Lengvinas.

„Norėčiau pasidžiaugti, jog visi išdrįsote dalyvauti šiame konkurse.

Prienų kultūros ir laisvalaikio centro moterų vokalinis ansamblis „Pienė“ savo kraštu „Sidabrinuose balsuose“ atstovaus jau ne pirmą kartą.

Vieniems – tai aukščiausio meninio lygio kvietimas, kitiems galbūt – tai pirmas žingsnelis į konkursinį kelią ir aš tikrai labai jumis džiaugiuosi. Jūs esate šaunuoliai“, – dalyvius sveikino Prienų KLC direktorė Virginija Naudžiūtė, kartu dėkodama ir komisijos nariams bei vietinio turo koordinatorei Aldonai Šyvokienei.

Rimantė Jančiauskaitė

Prienų kultūros ir laisvalaikio centro kvintetui „Aksomas“ suteikta pirmą kategoriją.

Rajoninio turo ansamblių vadovai kartu su koncertmeisteriais, komisijos nariais bei organizatoriais.

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastiogyvenimas

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančiauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis - 2 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas - 1750 egz.
Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 ~ 315) 73786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ